

Самыя прыгожыя

«ХАЧУ БЫЦЬ ПРЫКЛАДАМ ДЛЯ ІНШЫХ»

Мінчанка стала фіналісткай конкурсу «Міс свету на інваліднай калясцы»

сядзець дома ў чатырох сценах — гэта не для яе. Саша часта гуляе па горадзе, бывае ў кавярнях і барах. У замежныя падарожжы таксама ездзіць: нядаўна, напрыклад, паўтара месяца была ў Амерыцы.

Дзяўчына працуе ў гіпермаркеце паслуг 124 — гэта кол-цэнтр, дзе ствараюць працоўныя месцы для людзей з інваліднасцю. Там яна займае пасаду вядучага спецыяліста па рабоце з кліентамі: падтрымлівае сувязь з заказчыкамі, навучае новых работнікаў.

Паралельна Аляксандра вучыцца ў Беларускай дзяржаўнай педагагічнай універсітэце імя Максіма Танка.

— Хацела паступіць на лагапеда, але медыка-экспертная камісія сказала, што мне нельга ісці ў гэтую прафесію. Таму выбрала спецыяльнасць псіхолага — сацыяльнага педагога. На сёння мне бліжэй сацыяльная работа. Хачу потым звязаць сваё жыццё з гэтым кірункам, працаваць з людзьмі, якія таксама атрымалі інваліднасць, дапамагаць ім спраўляцца з цяжкасцямі.

Траўма, праз якую Саша апынулася ў інвалідным крэсле, здарылася шэсць гадоў таму.

— Я ўпала з трэцяга паверха дома. Ішла будоўля, я зачэпілася за крук, які быў у пліце, — успамінае дзяўчына. — Тое, што больш

не буду хадзіць, успрыняла спакойна, адэкватна. У мяне не было дэпрэсіі і непрыняцця сябе. Сям'я вельмі падтрымала. Яны далі разуменне: нічога страшнага не здарылася... Каляска — гэта сродак руху, які мне ў дапамогу. Я лічу, няправільна ставіцца да нейкіх адрозненняў чалавека, як да дэфектаў.

Пра міжнародны конкурс прыгажосці мінчанка даведдалася праз Фэйсбук. Праводзіць яго фонд, які заснаваў дзве жанчыны (мамы-інваліды), для таго каб змяніць вобраз дзяўчат, якія перасоўваюцца на інваліднай калясцы. Раней конкурс ладзілі сярод жыхарак Польшчы, а сёлета выйшла на міжнародны маштаб.

Фінал конкурсу адбудзецца 7 кастрычніка ў Варшаве. За карону будучага змагацца 24 прыгажуні. Аляксандра адправіцца ў Польшчу раней, каб падрыхтавацца да выступлення. Прызнаецца, што пакуль не ведае, якія дэфілі і нумары яе чакаюць. Таму сукаменкі для сцэны яшчэ не падабрала. Арганізатары напісалі толькі пра абутак: трэба мець дзве пары туюфеляў элегантнага віду, адну — абавязкова чорную. І папярэдзілі, што заўсёды важна будзе выглядаць вельмі добра, бо на семінарах могуць прысутнічаць

фатографы і журналісты. «Трэба перабраць свой гардэроб», — смяецца Саша.

Цікаўлюся, як ёй удаецца трымаць сябе ў такой добрай форме. Дзяўчына кажа, што не прытрымліваецца ніякіх дыет. Але сочыць за сваім харчаваннем, напрыклад, не есць шмат тлустага. Плюс наведвае трэнажорную залу: акрамя звычайных практыкаванняў на рукі і прэс займаецца з інструктарам лячэбнай фізкультурай.

— І як рэагуюць іншыя наведвальнікі, калі бачаць цябе?

— Я там даўно займаюся, таму мяне ўжо ведаюць. Тыя, хто прыходзіць упершыню, часам косяцца: маўляў, што яна тут робіць? Але мяне гэта не чапляе. Калі ласка, глядзіце, якая я прыгожая і худая (усміхаецца)!

Аляксандра не хавае: на «Міс свету» хоча перамагчы. Але для яе важная не толькі карона каралевы прыгажосці. «Што мяне прываблівае ў гэтым конкурсе? Ты выходзіш не проста па красаватца. Шмат дзяўчат на калясцы ўпадаюць у дэпрэсію і думаюць, што ніколі не будуць мець сям'ю, што ніводзін хлопец на іх не зверне ўвагу. Я змагу стаць прыкладам і паказаць, што жыццё з-за інваліднасці не заканчваецца».

Наталля ЛУБНЕЎСКАЯ.
lubneuskaya@vziasda.by

Пра конкурсы прыгажосці Саша ніколі не марыла. А тут раптам вырашыла паспрабаваць. Падала заяўку... і трапіла ў фінал. Праз месяц 23-гадовая мінчанка Аляксандра ЧЫЧЫКАВА будзе прадстаўляць нашу краіну на «Міс свету на інваліднай калясцы».

На інтэрв'ю мы сустракаемся ў адным з гандлёвых цэнтраў. Зграбная, абаяльная, са шчырай усмешкай, Аляксандра не адчувае скаванасці, хоць некаторыя і паглядаюць з цікаўнасцю на яе каляску. Месца сустрэчы дзяўчына прапанавала сама. Прызнаецца:

ПРЫЦЯЖЭННЕ КЕРНУ...

(Заканчэнне.

Пачатак на 1-й стар. «ЧЗ».)

— Часам мы аперыруем такімі данымі, якія цяжка ўявіць простаю чалавеку, — кажа ён. — Напрыклад, тут можна пабачыць горныя пароды, абсалютны ўзрост якіх складае больш за 600 мільёнаў гадоў (для параўнання, першыя дыназаўры з'явіліся ў трынаццаці перыядзе, гэта значыць 230 мільёнаў гадоў таму). Керн, які мы трымаем у руках, нясе ў сабе вельмі шмат інфармацыі, ён адлюстроўвае сукупнасць працэсаў, што працякалі ў далёкія часы геалагічнай мінуўшчыны. У тым і цікавасць, таямніца геалогіі: даведацца, што адбывалася раней, у якой паслядоўнасці і якім чынам гэты падзеі паўплывалі на сучаснасць. Калі мы ведаем гісторыю геалагічнага развіцця тэрыторыі, то можам прыкладна меркаваць, назваць імя якіх карысных выкапняў магло адбывацца ў яе межах.

Паводле слоў Сяргея, непасрэдна ў бурэнні свідравін геалагі яго профілю звычайна не прымаюць удзелу — на тое ёсць буравая брыгада і палявы геолог, які афармляе першасную геалагічную дакументацыю. У Слуцку знаходзіцца карнаасховішча, сюды звозяць на пастаяннае захоўванне доследны матэрыял са свідравін з розных куткоў нашай краіны. Гэта рэчыва «база даных» айчынных геологаў.

ЗА ЧАСАМ НЕ СОЧАЦЬ

— У мяне з дзяцінства было шмат інтарэсаў, цікавіўся ўсім, што звязана з навакольным светам, — кажа хлопец. — Усе дысцыпліны даваліся аднолькава добра, з гэтай прычыны было складана зрабіць выбар на карысць адной. У рэшце рэшт, пасля заканчэння навагрудскай гімназіі №1 я паступіў на геаграфічны факультэт БДУ. У тыя гады там быў даволі вялікі конкурс, спецыяльнасць была самай запатрабаванай на факультэце. Так я і трапіў у геалогію, якая з'яўляецца сінтэзам розных дысцыплін. Тут су-

тыкаюцца прыродазнаўчыя фізіка і хімія. Геалогія абавязкова карыстаецца матэматычным апаратам. У той жа час гэта навука і апісальная, творчая, ёсць у ёй элемент суб'ектывізму. Яшчэ на чацвёртым курсе ўніверсітэта прыйшоў на работу ў аддзел геалогіі і мінералогіі платформеннага чахла, так і застаўся тут.

Тэрыторыя Беларусі ў геалагічным сэнсе закрытая: пароды крышталічнага фундамент перакрыты велізарнай тоўшчай асадкавых адкладаў (напрыклад, у Прыпяцкім прагіне ёсць участкі, дзе яны дасягаюць 6,2 кіламетра). А менавіта крышталічны фундамент звычайна багаты на разнастайныя карысныя выкапні.

— Самая глыбокая свідравіна, прабураная ў Беларусі, дасягае 6 кіламетраў. Асабіста я трымаў у руках граніты з глыбіні больш як 5,5 кіламетра, — гаворыць Сяргей.

Часам палявая праца з кернам ідзе даволі хутка, а бывае, трэба сядзець над кожным сантыметрам горнай пароды. Да таго ж свідравіну яшчэ працягваюць бурыць — сюды падвозяць усё новы і новы матэрыял. Вядома, за гадзіннікам тут ніхто не сочыць — працуюць столькі, колькі патрабуецца. Пасля вяртання ў Мінск справа працягнецца ўжо ў сценах інстытута.

Малаток, лупа і графікі каратажу — геафізічнага даследавання свідравін.

ШЧЫРАВАЦЬ — У ПОЛЕ

...Пробы керну ўжо ў сталіцы. У адной з лабараторый на вялікім стале раскладзены дзясяткі невялікіх скрынак з дробнымі порцыямі пароды і падпісамі: назвай свідравін, глыбінёй і іншымі параметрамі. З узораў працуе інжынер аддзела геалогіі і мінералогіі платформеннага чахла ТАЦЦЯНА МІНЯНКАВА. У геалагі дзяўчына трапіла дзякуючы любові да геаграфіі. Яшчэ калі вучылася ў родным Барысаве, удзельнічала ў рэспубліканскіх алімпіядах па гэтым прадмеце, займала прызавыя месцы. Атрымліваецца адукацыю вырашыла на геаграфічным факультэце БДУ. Геалагічны кірунак выбрала, бо не бачыла сябе ў «кабінетнай» рабоце, а гэта прафесія ўяўлялася ёй самай «палявой».

— Магу ўпэўнена сказаць, што не прагадала, — сцвярджае дзяўчына. — Вучыцца было вельмі весела і цікава. У нас падабралася вельмі моцная група, мы пасябравалі, у тым ліку і з замежнікамі: туркменамі і нігерыйцамі. Штогод ездзілі практыкавацца «ў поле», я я і хацела. Прычым заўсёды можна было выбраць, што табе больш даспадобы: калі баішся спёкі — займайся камеральнай апрацоўкай,

хочаш — працуй пад адкрытым небам. Самае цікавае, што ў нас якраз дзяўчаты часцей выбіралі апошняе, а хлопцы шчыравалі ў лабараторыях.

У Інстытут геалогіі Таццяна трапіла паўгода таму. Але для гэтага давалося змяніць профіль, бо першапачаткова дзяўчына спецыялізавалася на інжынернай геалогіі — вывучэнні грунтоў перад будаўніцтвам. Цяпер яна вучыцца ў магістратуры БДУ, а ў Інстытуце геалогіі працуе на палову стаўкі.

— Адрозні, як прыйшла сюды, мяне спыталі, ці гатовая я да камандзіровак, — успамінае даследчыца. — Вядома, адказала, што так. І мяне адразу ж адправілі ў Слуцк. Але ўсе складанасці я перанесла лёгка. Працаваць да дзевяці вечара? Не праблема. Сядзець цэлы дзень пад пякучым сонцам? Калі ласка! Цяпер, праўда, прапуніла некалькі выездаў, бо наведвала курсы. У асноўным сканцэнтравалася на працы ў лабараторыі — тут патрабаваўся чалавек, які будзе займацца менавіта мінералагічным аналізам, вось мяне і паклікалі. Вучуся ў асноўным у старэйшых калег, спрабую паўтараць тое, што яны робяць, часам звяртаюся па параду.

БЕЗ ХІМІІ НІЯК

У абавязкі дзяўчыны ў першую чаргу ўваходзіць аналіз проб, прывезеных з палявых работ. Спачатку трэба раздрабіць пароду, а гэта далёка не заўсёды проста. Дзесьці керн паддаецца механічнай апрацоўцы лёгка, а недзе за мільёны гадоў ён ператварыўся ў сапраўдны камень. У апошнім выпадку на дапамогу клічуць... хлопцаў. Далей, выкарыстоўваючы спецыяльныя сіты, матэрыял раздзяляюць на фракцыі паводле памеру, і пачынаецца карпатлівая праца — пад мікраскопам ці бінакулярна геалагі

Мікраскоп — адзін з галоўных працоўных інструментаў геолога ў лабараторыі.

адну за адной аддзяляюць і сартуюць кожную пясчынку, пасля вылічваюць сумарны аб'ём кожнага віду пароды.

— Вядома, нямала даводзіцца «хімічыць», — усміхаецца Таццяна. — Геологу без кіслаты — нікуды. Напрыклад, мы сумняваемся, ці ёсць у пародзе кальцыт, — дадаём саланую кіслату і калі бачым актыўнае выдзяленне газаў, то пацвярджаем сваю тэорыю. Бывае, што шукаем мінералы, якія характарызуюцца магнітнай успрымальнасцю, — для гэтай працы ў нас ёсць спецыяльны прыбор.

Дзяўчына дэманструе нам уласныя здымкі акамянеласцяў аманітаў — вымерлых галаваногіх малюскаў. Нярэдка ў геалагічным матэрыяле сустракаюцца адбіткі старажытных рыб, раслін, таму геолог — гэта яшчэ трохі і палеантолаг. Трымаць у руках сляды істот, якія насялялі тэрыторыю Беларусі 200 мільёнаў гадоў таму, па словах дзяўчыны, — незабыўнае адчуванне. Знойдзеныя акамянеласці звычайна перадаюць іншым спецыялістам — ім яны могуць шмат пра што раскажаць, напрыклад, дапамагаюць вызначыць прыблізны ўзрост пароды паводле яе «насельнікаў».

Яраслаў ЛЫСКАВЕЦ.

lysklavets@vziasda.by

Мінск—Слуцк—Мінск.

Фота Сяргея НІКАНОВІЧА.

ЗВЯЗДА